

**«INNOVATIVE WORLD» ILMIY TADQIQOTLARNI QO'LLAB-
QUVVATLASH MARKAZI**

**«ZAMONAVIY ILM-FAN VA TADQIQOTLAR: MUAMMO VA
YECHIMLAR» NOMLI 2025-YIL № 5-SONLI ILMIY, MASOFAVIY,
ONLAYN KONFERENSIYASI**

**ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYA TO'PLAMI
СБОРНИК НАУЧНЫХ-ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЙ
SCIENTIFIC-ONLINE CONFERENCE COLLECTION**

Google Scholar

ResearchGate

zenodo

ADVANCED SCIENCE INDEX

OpenAIRE

**Academic
Resource
Index
ResearchBib**

Directory of Research Journals Indexing

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2025

Volume 2 Issue 5 | 2025 |

+99894 5668868 | @Anvarbek_PhD

Page | 2

Tarmoq xavfsizligi asosiy tahdidlar va himoyalash usullari.**Asistent : Saloydinov Shuhrat Shokirjon og'li,****Rajavaliyev Mahmudjon Rustamali o'g'li****Farg'ona davlat texnika universiteti**

Annotatsiya. Mavjud mahsulot ishlab chiqarish sohasiga oid masalalarga ishlab chiqilgan bo'lib, unda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan bog'liq bo'lgan tuzatishlar va ularni bartaraf etishning samarali himoyalash usullari keng yoritilgan. Bugungi kunda tarmoq orqali uzatilayotgan ma'lumotlar hajmini keskin oshirish, raqamli ta'lim platformalari, ma'lumotlar bazalari va xavfsizlik tizimlarining keng joriy o'rnatilgan quvvatiga bo'lgan talabni yanada kuchaytirmoqda. Shu maqsadda ma'lumot manbalaridan olingan ma'lumotlar, uning xavfsizligi, yaxlitligi va xavfsizligi, ta'minlashdagi o'rni tahlil qilinadi.

Maqolada tarmoq masalasi real hayotdagi himoya tizimlariga qiyoslangan holda tushuntirilgan bo'lib, bu yaratilgan mavzuni yanada tushunarli va amaliy yordam beradi. dasturiy ta'minot, zararsiz manbalar — ruxsatsiz kirish, viruslar va kiberjumlar haqida umumiy ma'lumotlar berilib, ularga qarshi himoyalangan zamonaviy texnologik usullar. Amaliyotga yo'l qo'yilgan o't yo'lini yo'l bilan ta'minlashni afzal ko'radi

Maqolaning muhim O'zbekiston oliy ta'minoti tizimida biri — O'zbekiston oliy ta'lim tizimida ma'lumotlar bazasini ishlab chiqarish jarayonini zamonaviy talablar asosida ta'minlash zarurligi ishlab chiqariladi. Muallif sanoat va ta'lim jarayonida o'zaro hamkorlikni rivojlantirish, zamonaviy texnologiyalarni ta'lim jarayoniga joriy etish orqali ishlab chiqarish ishlab chiqarish ta'kidlaydi

Tarmoq xavfsizligi (network Security)- bu tarmoqlar orqali uzatilayotgan ma'lumotlarni noqonuniy kirish, o'g'irlik, zarar yetkazish viruslar va boshqa kiberhujumlardan himoya qilishga qaratilgan texnologiyalar, jarayonlar va amaliyotlar to'plami bo'lib bu ma'lumotlar va tarmoqlar infratuzilmasining maxfiyligi, yaxlitligi va mavjudligini ta'minlaydi. Bu masala mening tarmoq uyimniog'rilar va buzuvchilardan himoya qilish uchun turli himoya vositalarni qo'llashga o'xshaydi.

Kalit so'zlar : ma'lumotlar bazasi ta'limi, o'quv platformalari, kompetensiyaga asoslangan yondashuv, tarmoq xavfsizligi.

Kirish. Ma'lumotlar bazasi tizimlari axborot texnologiyalarining asosiy tarkibiy qismi hisoblanib, hozirgi kunda barcha, sohalarda keng qo'llanilmoqda. Jahonda ma'lumotlar hajmining eksponent o'sishi va ma'lumotlar turlarining xilma-xilligi MB-WIFE ta'limiga yangi talablar qo'ymoqda va turli tarmoqlar yaratilishiga sabab bo'lmoqda.

1.Zamonaviy o'qitish usullari**1.1. Amaliyotga yo'naltirilgan yondashuv.**

Tarmoq xavfsizligi zamonaviy ma'lumotlar bazasi ta'limida an'anaviy nazariy ma'ruzalar bilan bir qatorda amaliy loyihalarga asoslangan o'qitish tahdid va himoyalash. Tarmoq xavfsizligini yaxshilashda yordam beradi.

Xozirgi kunda tarmoqqa to'sqinliklar soni va murakkabligi tekshiriladi. Eng keng oziq-ovqatlarga ruxsatsiz kirish (unaga kirish), zararli dasturlar (malware), kompyuter viruslari, troyanlar, fishing hujumlari xizmatdan voz kechishga hujumla

Inson, omili ham tarmoqdagi eng zaif nuqtalardan biri hisoblanadi. Kuchsiz parollardan qochish, shubhali havolalarni ochish yoki yo'riqnomaga amal qilmas kiberjumlarning hosil bo'lishiga sabab bo'ladi. Shu bois, foydalanuvchilar.

Xulosa. Tarmoq xavfsizligi: asosiy tahdidlar va himoyalash usullari zamonaviy texnologik tendensiyalar va mahaliy ehtiyojlar asosida qayta ko'rib chiqish kerak. O'zbekiston oliy ta'lim tizimi tarmoqlar muvozanatini toppish, zamonaviy texnologiyalarni tarmoqlarini joriy qilish va sanoat bilan yaqin hamkorlik o'rnatish lozim.

Taklif etilgan yondashuvlar va tavsiyalar amalga oshirilishi bilan O'zbekiston ma'lumotlar bazasi mutaxasislari nafaqat mahalliy balki xalqaro mehnat bazasida ham raqobatdosh bo'lishi mumkin

Adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining Prezidentining << Raqamli O'zbekiston - 2023 >> strategiyasi

2. Karimov S. (2023) << Ma'lumotlar tahlili va sun'iy intellekt >>, Toshkent fan va texnologiya nashriyoti

3. ISO Axborot xavfsizligi, kiberxavfsizlik va maxfiylikni himoya qilish — Axborot xavfsizligini boshqarish tizimlari — Talablar.